

חוצ מזה כורעים ומתמוטטים מיפעלי ענק, המעסיקים רבבות. תעשיית-הגשק נתרנה כסכנה חמורה. (ראה עמודים 10 ו-11). החק לאות, שהיא התשתית של המדינה הציונית, נתונה במצוקה ויש להצילה. השאלה היא: איך עושים את כל זה ביחד? כל הסוכריות. ילד קטן, הנכנס לחנות של ממתקים, רוצה בכל מה שיש בחנות. גם ציבור שלם יכול להתנהג כילד קטן.

במציאות אין הרבר נתון. כדי לקיים מער כתיבתחון אדירה, בסדר-גודל של מעצמה בינונית, וגם לקלוט מאות-אלפי עולים, וגם להסל את העוני, וגם להציל את המיפעלים והחקלאות, דרוש תקציב בסדר-גודל של איטליה או צרפת. אבל ישראל היא מדינה קטנה של ארבעה מיליונים, שקרוב למיליון מתושביה חיים ועובדים ומשלמים מיסים ב- חו"ל. במצב כזה צריכים להחליט. כל עקרת-כית

יודעת שאם אינה יכולה לקנות מכונת-כביסה ולשלוח בן לאוניברסיטה בעת בעונה אחת, עליה לקבוע מה חשוב לה יותר. גם המדינה צריכה לנהוג כך. מי שרוצה להמשיך ולנהל מדיניות של כיבוש צריך לקיים מערכת-ביטחון ענקית, ואינו יכול לקלוט עלייה. מי שרוצה לקלוט עלייה ולהקטין את מימדי העוני, חייב לנהל מדיניות-חוץ המאפשרת את הקטנת עוליה- ביטחון במידה מרעית.

מי שרוצה לכסות את הארץ בהתנחלויות, צריך לוותר על כל השאר. לא פופולרי. כל זה מוכן מאליו. אבל אין זה מוכן במציאות הפוליטית. שום פוליטיקאי אינו מעז להגיד זאת בפה מלא, מפני שזה לא פופולרי. לכן תמשיך המדינה לשקר לעצמה, תקצץ קצת פה וקצת שם, תאלתר, תחיה מהיר אל הפה, תשנורר עד כמה שניתן, ובסופו של דבר לא תפתור אף אחת מהבעיות.

מי החליט להקצו את היייה

ף עדת-מומחים, שברקה את תוצאות ביצוע השתלת-הכבר הכפולה שערכו רופאי בית-החולים ביי-לינסון בגופה של שרה ברקוביץ מראשון-לציון, הגיעה לסיכומים מוזרים מאוד, ואף מטוכנים ומפחידים. בין היתר קבעה ועדת-המומחים: "שרה ברקוביץ ז"ל היתה חייבת בהשתלת-כבר, ואלמלא בוצעה ההשתלה, היתה נפטרת בשנה הקרובה. סיכוייה-ההצלחה היו נמוכים מהמוצע, עקב מצבה, ונלקחו בחשבון מראש". אינני יודע — ולא הצלחתי לגלות — מי הם הרופאים שכינה כחברי ועדת-המומחים, אינני מטיל ספק בכנותם ובהגינותם. אבל

ף רפואה דוגלת בהארכת חיי אדם ככל רגע. זהו עיקרון מקודש ובלתי-ניתן לעירור. נעשים מאמצים רבים כדי להחיות אדם ולהאריך את חייו. שבעתיים נכונה שאיפה זו כאשר מדובר באשה בת 52 שהתהלכה על רגליה, שעברה ושתפיקרה כרגיל.

אך לפי קביעתם של חבריה-הוועדה, אין ערך לשנה בחייה של האשה, שניתוחי השתלת-כבר ניסיוניים קיצרו את חייה. ובאמת, למי איכפת? הוועדה לקחה על עצמה את תפקידו של אלוהים, וקבעה ששרה ברקוביץ היתה נפטרת בשנה הקרובה.

אני עובד ברפואה זה עשרות בשנים ומכיר את הספרות הרפואית העולמית. אני יודע שלעיתים קרובות קשה לקבוע בוודאות כמה שנות-חיים נשארות לאדם חולה. כבר פגשתי אנשים 10 שנים אחרי שרופא אמר לקרובי-מישפחתם שלא נותרה להם יותר משנה לחיות.

מומחה שלא בא לחפות ככל מחיר על הרופאים הפוויים וקליה-רעת, ועל המימסד הרפואי העקשן, שאינו מטוגל להפיק לקחים מהניסיון העולמי בשטח זה — יכול היה גם להגיע למסקנות אחרות.

- כי העובדות שטח הן שונות:
- הניסיון של בית-החולים ביי-לינסון ב- השתלות-כבר שואף לאפס.
- צוות הרופאים, ובראשו הר"ר ז'אק שפירא, לא ביצע בהצלחה בשום מקום בעולם באופן עצמאי אף השתלת-כבר אחת.
- כדי לבצע בהצלחה השתלת-כבר, נחוצים כמה תנאים:

שרה ברקוביץ ז"ל. מושתלת כבד. ועדה של מומחים אלמוניים, שזהותם נשמרת בסוד כמוס, החליטה שהרופאים בסדר. במילא נשארה לה רק שנה אחת לחיות. לכן היה מותר לערוך בה ניסוי חסרי סיכוי. מי משחק בתפקיד אלוהים?

צוות גדול ומיומן (במרכז להשתלות-כבר בעיר פיטסבורג מורכב צוות אחד להש' תלותי-כבר מכ-40 איש); איבחון מדויק של מצבו של המיועד להשתלת-הכבר, ובכלל זה ההערכה לגבי יכולתו של החולה לעמוד בניתוח — את היכולת לאיבחון הזה רוכשים אחרי ביצוע מאות ניתוחים.

מיגוון גדול מאוד של תורמים — מיגוון שאינו עומד לרשותם של רופאי ביי-לינסון. ● כל מושלת-כבר רביעי עובר כדרך-כלל השתלת-כבר שנייה, תקופה קצרה אחרי הניתוח הראשון. אם יש סיכויים, לפעמים, להתאים כבר בהשתלה הראשונה, אחרי חיפושים רבים והמתנה ממושכת — הסיכוי למצוא תוך שבועיים-שלושה תורם מתאים להשתלה השנייה הוא אפסי. מקבלי ההחלטות על ההשתלות קובעים מראש שלכל מושלת-כבר רביעי בארץ יהיה צורך לחפש תורם מתאים להשתלה שנייה באירופה. מסתבר, איפוא, שכל התנאים הנחוצים להשתלת-כבר אינם בהישג-ידו של בית-החולים ביי-לינסון, וגם לא בהישג-ידם של בתי-החולים בארץ. האם מותר בכל פעם להיכנס להרפתקה, כפי שהתרחשה במיקרה של שרה ברקוביץ, כאשר היה צורך בטיסות מיוחדות כדי להביא כבר מאירופה? מי בכל זאת מעוניין — וקשה לי להבין מי הם — בהמשכם של הניסיונות בבני-אדם, ובהמשכן של השתלות-כבר שהסיכויים להצלחתן הם אפסיים?

ף וב ושוב מוציאים מהארכיון את שמו של הר"ר יגאל קם, המתנה את חזרתו מארצות-הברית בקבלת יחידה להשתלות-כבר בארץ. שוב ושוב, קוראים לשני הרופאים האלה, הר"ר יגאל קם והר"ר ז'אק שפירא, "משתיילי-כבר" לכל אחד מהם יש בארץ ניסיון של שני נפטרים — מאה אחוז כישלון, ובכל זאת מוריק להם תואר של אצולה. קורה דבר מוזר מאוד. ככל שיש יותר הרגים לרופא חסרי-ניסיון, הוא נחשב כרופא מכובד יותר. מה היה קורה אילו היה קיים מצב כזה בצה"ל? הוועדה שברקה את נסיבות מותה של שרה ברקוביץ לא התייחסה לניסיון המר של הר"ר ז'אק שפירא, שגם מושתל הראשון שלו, מוריס אסליואדה, נפטר בנסיבות טראגיות, אחרי כישלון ניסיון להשתלת-כבר. הוועדה הרצינית והאחראית היתה צריכה להגיע למסקנה שיש להפסיק את הניסיונות החוזרים להשתלת-כבר בארץ. לטובת החרי לים, לטובת הרפואה, לטובת קידמה אמיתית, שאינה מדומה, וההומניזם האמיתי.